

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 7 lutego 2023 r.

ZP-KNPS.431.7.12.2022.NS

Pan
Piotr Podkówka
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
Gminy Dzierżoniów

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 12-13 grudnia 2022 r. na podstawie art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 190), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224), art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 615 ze zm.), art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1205 ze zm.), art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1297) oraz art. 10 ust. 13 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1329) zespół kontrolerów: Natalia Szczecińska - starszy specjalista, przewodniczący zespołu, Ewa Lasota – starszy specjalista, kontroler z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Ośrodku Pomocy Społecznej Gminy Dzierżoniów z zakresu warunków nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, warunków nabywania prawa do zasiłków dla opiekunów oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, a także warunków nabywania prawa do świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, zasad i trybu postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, oraz warunków nabywania prawa do jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł

z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych obejmowała okres od dnia 1 listopada 2021 r. do dnia 12 grudnia 2022 r., kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów od dnia 14 maja 2014 r. do dnia 12 grudnia 2022 r., kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów obejmowała okres od dnia 1 października 2021 r. do dnia 12 grudnia 2022 r. natomiast kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem” obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 12 grudnia 2022 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 28 czerwca 2022 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na II półroczu 2022 r.

Ustalenia dokonane w trakcie kontroli zostały przedstawione w Projekcie Wystąpienia Pokontrolnego doręczonego Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Dzierżoniów w dniu 17.01.2023 r. Do Projektu Wystąpienia Pokontrolnego nie wniesiono zastrzeżeń.

Jednostką kieruje Pan Piotr Podkówka zatrudniony na stanowisku Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Dzierżoniów od dnia 24.12.2019 r.

W okresie od 21.05.1990 r. do 23.12.2019 r. Ośrodkiem Pomocy Społecznej Gminy Dzierżoniów kierowała Pani Elżbieta Rudnicka.

Pan Piotr Podkówka i Pani Elżbieta Rudnicka ponoszą odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Wójt Gminy Dzierżoniów upoważnił:

1. Pana Piotra Podkówkę – Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Dzierżoniów na podstawie upoważnienia:
 - ✓ Nr 172/21/08 z dnia 25 lutego 2008 r. do prowadzenia postępowania oraz wydawania decyzji w sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych.
 - ✓ Nr 131/14 z dnia 15 maja 2014 r. do prowadzenia postępowań w sprawie o ustalenie i wypłatę zasiłków dla opiekunów oraz wydawania w tych sprawach decyzji.
 - ✓ Nr 170 z dnia 2 stycznia 2017 r. do prowadzenia postępowań w sprawach dotyczących wspierania kobiet w ciąży i rodzin „za życiem” w tym do wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach.

- ✓ Nr 259/19 z dnia 14 grudnia 2019 r. do:
 - prowadzenia postępowań w sprawach z funduszu alimentacyjnego oraz wydawania decyzji w tych sprawach,
 - do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji.

- 2. Panią Elżbietę Rudnicką – Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Dzierżoniów na podstawie upoważnienia:
 - ✓ Nr 130/14 z dnia 15 maja 2004 r. do prowadzenia postępowań w sprawie o ustalenia i wypłatę zasiłków dla opiekunów oraz wydawania w tych sprawach decyzji.
 - ✓ Nr 169 z dnia 2 stycznia 2017 r. do prowadzenia postępowań w sprawach dotyczących wspierania kobiet w ciąży i rodzin „za życiem” w tym do wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach.

- 3. [REDACTED] na podstawie upoważnienia:
 - ✓ Nr 44/27/11 z dnia 14 lutego 2011 r. do przekazywania informacji gospodarczej o zobowiązaniach lub zobowiązaniu dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów o których mowa w art. 28 ust. 1, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.
 - ✓ Nr 89/71/11 z dnia 27 czerwca 2011 r. do prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wydawania decyzji w tych sprawach.
 - ✓ Nr 90/72/11 z dnia 27 czerwca 2011 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji.
 - ✓ Nr 266/20 z dnia 28 stycznia 2020 r. do prowadzenia postępowań w sprawie o ustalenie i wypłatę zasiłków dla opiekunów oraz wydawania w tych sprawach decyzji.
 - ✓ Nr 265/20 z dnia 28 stycznia 2020 r. do prowadzenia postępowań z zakresu świadczeń rodzinnych oraz wydawania w tych sprawach decyzji.

- 4. [REDACTED] na podstawie upoważnienia:
 - ✓ Nr 175/17 z dnia 3 kwietnia 2017 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzenia postępowania.

- ✓ Nr 176/17 z dnia 3 kwietnia 2017 r. do przekazywania informacji gospodarczej o zobowiązaniach lub zobowiązaniu dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów o których mowa w art. 28 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
- ✓ Nr 222/18 z dnia 30 sierpnia 2018 r. do prowadzenia postępowań z zakresu świadczeń rodzinnych.

5. [REDAKTED] na podstawie upoważnienia:

- ✓ Nr 243/19 z dnia 20 maja 2019 r. do prowadzenia postępowań z zakresu świadczeń rodzinnych.

6. [REDAKTED] na podstawie upoważnienia:

- ✓ Nr 292/1/21 z dnia 7 maja 2021 r. do prowadzenia postępowań z zakresu świadczeń rodzinnych.

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zajmowali się:

1. Pan Piotr Podkówka - Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Dzierżoniów - zatrudniony od dnia 4.05.2004 r. Na stanowisku Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Dzierżoniów od dnia 24.12.2019 r.
2. Pani Elżbieta Rudnicka - Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Dzierżoniów - zatrudniona w okresie od 21.05.1990 r. do 23.12.2019 r.

[REDAKTED]
[REDAKTED]
[REDAKTED]
[REDAKTED]
[REDAKTED]
[REDAKTED]
[REDAKTED]

(dowód: akta kontroli, str. 51)

Wojewoda Dolnośląski ocenia **pozytywnie z nieprawidłowościami** działania Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Dzierżoniów w zakresie przyznawania i wypłacania

świadczeń rodzinnych oraz przekazywania wniosków o świadczenia rodzinne celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł, z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone na podstawie:

1. Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 615 ze zm.) - zwanej dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych.
2. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jaki mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. 2017 r., poz. 1466).
3. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481).
4. Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1205 ze zm.) – zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
5. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1467).
6. Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1297).
7. Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1329).
8. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie wzoru wniosku o jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę

zagrożającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (Dz. U. z 2016 r., poz. 2234).

9. Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2000 ze zm.) – zwanej dalej k.p.a.
10. Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1138).
11. Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 583 ze zm.)- zwana dalej ustawą o pomocy obywatelom Ukrainy.
12. Ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 672).

Podczas kontroli dokumenty udostępniali i wyjaśnień udzielali:

1. Pan Piotr Podkówka - Kierownik Ośrodka.

Informacje ogólne:

Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Dzierżoniów został powołany na mocy Uchwały Nr X/44/90 Gminnej Rady Narodowej w Dzierżoniowie z dnia 26 kwietnia 1990 r. oraz Zarządzenia Nr 3/90 Naczelnika Gminy w Dzierżoniowie z dnia 21 maja 1990 r.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek działał w oparciu o:

- Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Wójta Gminy Dzierżoniów Nr 114/102/15 z dnia 24 września 2015 r.;
- Statut przyjęty Uchwałą Rady Gminy Dzierżoniów Nr XII/91/15 z dnia 27 sierpnia 2015 r.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Zgodnie z art. 26 ust. 6 ustawy o świadczeniach rodzinnych Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Dzierżoniów informuje osoby ubiegające się o świadczenia rodzinne o terminach składania wniosków poprzez:

- *zamieszczanie informacji na tablicach informacyjnych Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Urzędu Gminy,*
- *udzielanie informacji telefonicznie,*
- *przekazywanie informacji w bezpośrednim kontakcie z klientem,*
- *przekazywanie informacji poprzez pracowników socjalnych podczas pracy w terenie,*
- *przekazywanie informacji radnym oraz sołtysom ”.*

(dowód: akta kontroli, str. 59)

Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000,00 zł, o którym mowa w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, wypłacane są w formie przelewów na konta osobiste oraz na karty socjalne. W wyjątkowych przypadkach (osoby niepełnosprawne) wypłaty są realizowane w formie przekazów pocztowych.

Godziny pracy Ośrodka:

- poniedziałek 7.30 – 15.30
- wtorek 7.30- 16.00
- środa 7.30 – 15.30
- czwartek 7.30 -15.30
- piątek 7.30 – 15.00

Kontrolę wpisano do książki kontroli pod nr 2/2022.

1. Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Wypłata świadczeń rodzinnych realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 615 ze zm.). Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

Na okres zasiłkowy 2021/2022 do Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Dzierżoniów wpłynęły 272 wnioski o przyznanie świadczeń rodzinnych natomiast na okres zasiłkowy 2022/2023 do dnia 12.12.2022 r. wpłynęły 83 wnioski o przyznanie świadczeń rodzinnych.

Do instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazano 15 wniosków. Do innych organów przekazano 15 wniosków. Zamknięto bez nadania biegu lub bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełniania danych w ustawowo wyznaczonym terminie 11 wniosków.

W okresie zasiłkowym 2021/2022 w Ośrodku Pomocy Społecznej Gminy Dzierżoniów wypłacono 3 417 zasiłków rodzinnych, z czego na dziecko w wieku:

- do ukończenia 5 roku życia – 897,
- powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia – 2 405,

- powyżej 18 roku życia do ukończenia 21 roku życia – 115,
- powyżej 21 roku życia do ukończenia 24 roku życia – 0.

Ośrodek wypłacił 1 949 dodatków, z tego z tytułu:

- urodzenia dziecka – 11,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 71,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 1 ustawy – 125,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 2 ustawy – 44,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 3 ustawy – 0,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia – 56,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia – 304,
- rozpoczęcia roku szkolnego – 183,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 10,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 472,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 673.

Ośrodek zrealizował również wypłatę 2 066 zasiłków pielęgnacyjnych, 546 świadczeń pielęgnacyjnych, 40 specjalnych zasiłków opiekuńczych, 37 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz 181 świadczeń rodzicielskich.

Ośrodek w okresie zasiłkowym 2021/2022 zrealizował wypłatę świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 2 524 171,12 zł.

W okresie zasiłkowym 2021/2022 świadczenia rodzinne pobierało 386 rodzin. Do zasiłku rodzinnego uprawnione były 154 rodziny, w tym:

- na 1 dziecko – 42 rodziny,
- na 2 dzieci – 68 rodzin,
- na 3 dzieci – 29 rodzin,
- na 4 i więcej dzieci – 15 rodzin.

W okresie zasiłkowym 2022/2023 do dnia 12.12.2022 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej Gminy Dzierżoniów wypłacono 117 zasiłków rodzinnych, z czego na dziecko w wieku:

- do ukończenia 5 roku życia – 31,
- powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia – 83,
- powyżej 18 roku życia do ukończenia 21 roku życia – 3,
- powyżej 21 roku życia do ukończenia 24 roku życia – 0.

Ośrodek wypłacił 93 dodatki, z tego z tytułu:

- urodzenia dziecka – 0,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 3,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 1 ustawy – 5,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 2 ustawy – 5,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 3 ustawy – 0,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia – 2,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia – 13,
- rozpoczęcia roku szkolnego – 2,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 1,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 31,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 31.

Ośrodek zrealizował również wypłatę 203 zasiłków pielęgnacyjnych, 46 świadczeń pielęgnacyjnych, 0 specjalnych zasiłków opiekuńczych, 1 jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka oraz 6 świadczeń rodzicielskich.

Ośrodek w okresie zasiłkowym 2022/2023 do dnia 12.12.2022 r. zrealizował wypłatę świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 172 048,52 zł.

W okresie zasiłkowym 2022/2023 do dnia 12.12.2022 r. świadczenia rodzinne pobierały 243 rodziny. Do zasiłku rodzinnego uprawnionych było 51 rodzin, w tym:

- na 1 dziecko – 11 rodzin,
- na 2 dzieci – 21 rodzin,
- na 3 dzieci – 10 rodzin,
- na 4 i więcej dzieci – 9 rodzin.

W okresie od dnia od 1.11.2021 r. do 12.12.2022 r., Ośrodek wydał 362 decyzje administracyjne w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym 25 decyzji odmownych. Od treści wydanych decyzji 4 wnioskodawców złożyło odwołania do organu II instancji.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących świadczeń pielęgnacyjnych, specjalnych zasiłków opiekuńczych, zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń rodzicielskich, jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami o następujących numerach:

- 1.P.D.** – ŚR 4111/216/21 z dnia 12.11.2022 r.
- 2.S.J.** – ŚR 4111/84/21 z dnia 27.08.2021 r. ze zm.
- 3.M.K.** – ŚR 4111/6/22 z dnia 7.11.2022 r.
- 4.M.B.** – ŚR 4111/147/21 z dnia 28.09.2021 r.
- 5.M.G.** – ŚR 4111/152/21 z dnia 30.09.2021 r.
- 6.A.J.** – ŚR 4120/8/22 z dnia 3.10.2022 r.
- 7.I.K.** – ŚR 4111/130/21 z dnia 15.09.2021 r.
- 8.J.P.** – ŚR/4112/80/22 z dnia 30.11.2022 r.
- 9.P.K.** – ŚR 4114/28/22 z dnia 18.10.202 r.
- 10.K.K.** – ŚR 4111/111/22 z dnia 21.11.2022 r.
- 11.D.G.** – ŚR 4119/4/22 z dnia 5.12.2022 r.
- 12.J.J.** – ŚR 4119/5/22 z dnia 5.12.2022 r.
- 13.K.Ś.** – ŚR 4113/52/22 z dnia 4.08.2022 r.
- 14.M.B.** – ŚR 4111/95/21 z dnia 2.09.2021 r.
- 15.D.B.** – ŚR 4113/55/22 z dnia 26.09.2022 r.
- 16.D.C.** – ŚR 4111/16/22 z dnia 2.03.2022 r.
- 17.N.S.** – ŚR 4120/5/22 z dnia 15.07.2022 r.
- 18.J.L.** – ŚR 4111/153/21 z dnia 30.09.2021 r.,
ŚR 4111/63/22 z dnia 14.09.2022 r.
- 19.S.B.** – ŚR 4114/30/22 z dnia 5.12.2022 r.
- 20.B.J.** – ŚR 4111/80/22 z dnia 4.11.2022 r.
- 21.M.P.** – ŚR 4111/137/22 z dnia 7.12.2022 r.
- 22.A.B.** – ŚR 4111/62/22 z dnia 14.09.2022 r.
- 23.M.K.** – ŚR 4111/110/22 z dnia 18.11.2022 r.
- 24.K.K.** – ŚR 4111/39/22 z dnia 22.06.2022 r.

25.R.K. – ŚR 4112/83/22 z dnia 12.12.2022 r.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację dotyczącą przyznania:

- 39 zasiłków rodzinnych oraz 55 dodatków do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:
 - urodzenia dziecka – 2,
 - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 2,
 - samotnego wychowywania dziecka – 2,
 - wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 12,
 - kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 5,
 - rozpoczęcia roku szkolnego – 25,
 - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 6,
 - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 1,
- 2 zasiłków pielęgnacyjnych,
- 2 świadczeń pielęgnacyjnych,
- 2 specjalnych zasiłków opiekuńczych,
- 2 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka,
- 2 świadczeń rodzicielskich.

W Ośrodku Pomocy Społecznej Gminy Dzierżoniów, w skontrolowanych decyzjach wysokość kwot przyznanych świadczeń była zgodna z kwotami zasiłków wraz z dodatkami określonymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna. Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39 i art. 46 k.p.a.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach widniała data wpływu do Ośrodka. Do wniosków dołączone były dokumenty potwierdzające dane osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz dane członków ich rodzin. Ponadto dokumentacja zawierała akty zgonu, orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia

szkoły/oświadczenia strony o uczęszczaniu dziecka do szkoły – w przypadku gdy dziecko ukończyło 18 rok życia, prawomocne wyroki sądu rodzinnego orzekające rozwód.

OPS Gminy Dzierżoniów samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMON), pozwalającego sprawdzić czy dana osoba posiada orzeczenie o niepełnosprawności,
- CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika,
- przesyłanego drogą elektroniczną za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny systemu informacji oświatowej.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone było terminowo. Termin wypłaty świadczeń był zgodny z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W sytuacji, gdy na dzieci zasądzone były świadczenia alimentacyjne i osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu lub ugodzie sądowej do wniosku załączone były zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów - poza sprawą nr 14 (M.B.).

W celu określenia dochodu strona składała oświadczenie członków rodziny o wysokości uzyskanego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy innego dochodu niepodlegającego opodatkowaniu.

W przypadku ustalania prawa do dodatku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w dokumentacji znajdowało się zaświadczenie

pracodawcy lub oświadczenie strony o terminie i okresie, na jaki został udzielony urlop wychowawczy oraz o co najmniej sześciomiesięcznym okresie pozostawania w stosunku pracy bezpośrednio przed uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego.

Osoba ubiegająca się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania do wniosku dołączała odpowiednie zaświadczenie/oświadczenie o uczęszczaniu do szkoły poza miejscem zamieszkania oraz dokument potwierdzający tymczasowe zameldowanie ucznia poza miejscem zamieszkania.

Przy wnioskach o ustalenie prawa do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka znajdowały się akty zgonu drugiego z rodziców dziecka lub odpisy zupełne aktu urodzenia dziecka, w przypadku, gdy ojciec dziecka jest nieznan.

W aktach dotyczących ustalania prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka znajdowały się dodatkowo stosowne zaświadczenia lekarskie potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną.

W przypadku ustalania prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego w aktach sprawy znajdowały się dokumenty potwierdzające rezygnację z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej osoby zobowiązanej do alimentacji w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Oświadczenia stron oraz członków rodziny składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 14 (M.B.) przyznano zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego bez kompletu dokumentów. W powyższej sprawie Strona, nie otrzymała należnych jej alimentów na córkę w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy. W aktach zgromadzonych w powyższej sprawie brakowało zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

Zgodnie z § 5 pkt 3 lit. f Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jaki mają być zawarte we

wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych, ustalając prawo do zasiłku rodzinnego, uwzględnia się, poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2-4, również dokumenty stwierdzające wysokość dochodu rodziny, w tym w przypadku gdy osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w orzeczeniu sądu, ugodzie sądowej lub ugodzie zawartej przed mediatorem lub innym tytule wykonawczym pochodzącym lub zatwierdzonym przez sąd - zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W załączniku do wniosku o świadczenia rodzinne (dochód nieopodatkowany) Pani B. nie wpisała kwoty otrzymanych w 2020 roku alimentów więc uznano, że ich nie uzyskała. Pani B. korzysta ze świadczeń od lat, korzystała także ze świadczeń pomocy społecznej i jej sytuacja była znana pracownikom”.

(dowód: akta kontroli, str. 79)

2. W większości sprawdzonych spraw, w których nastąpiła utrata lub uzyskanie dochodu, Organ ustalił prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego lub jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka bez kompletu dokumentów niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń. W aktach sprawy brakuje dokumentów potwierdzających okres, formę i/lub wysokość dochodu utraconego/uzyskanego.

W myśl art. 23 ust. 4d ustawy o świadczeniach rodzinnych w przypadku utraty dochodu lub uzyskania dochodu do wniosku o świadczenia rodzinne należy dołączyć dokumenty potwierdzające ich utratę lub uzyskanie oraz ich wysokość.

Zgodnie z § 5 pkt 3 lit. g, lit. h i lit. i rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych ustalając prawo do zasiłku rodzinnego, uwzględnia się, poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2-4, również odpowiednio: dokument, w tym oświadczenie, określający datę utraty dochodu oraz wysokość i rodzaj utraconego dochodu; dokument, w tym oświadczenie, określający datę uzyskania dochodu oraz wysokość i rodzaj dochodu uzyskanego przez członka rodziny oraz liczbę miesięcy, w których dochód był uzyskiwany - w przypadku uzyskania dochodu w roku

kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy; dokument, w tym oświadczenie, określający datę uzyskania dochodu oraz wysokość i rodzaj dochodu uzyskanego przez członka rodziny za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu – w przypadku uzyskania dochodu po roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawach utrat i uzysków bazowano na systemie „empatia” pozyskiwano dane z ZUS potwierdzające daty uzyskania zatrudnienia, bądź jego utratę. Uznano, że odpowiedź z systemu i weryfikacja informacji o składkach na ubezpieczenie zdrowotne jest wystarczającym dokumentem informującym o okresie zakończenia zatrudnienia i nie poproszono wnioskodawcy o dodatkowe oświadczenie lub dokument potwierdzający fakt utraty dochodu. W przypadkach gdy zatrudnienie było u jednego pracodawcy utracano całość dochodów”.

(dowód: akta kontroli, str. 81)

2. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Wpłata świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 583 ze zm.) oraz ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 615 ze zm.). Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

W okresie zasiłkowym 2021/2022 Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Dzierżoniów realizował świadczenia rodzinne na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa dla 7 rodzin natomiast w okresie zasiłkowym 2022/2023 do dnia 12.12.2022 r. dla 2 rodzin.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz zasiłków pielęgnacyjnych o następujących numerach:

1.L.P. – ŚR 4110/6/22 z dnia 12.04.2022 r.

2.I.P. – ŚR 4111/25/22 z dnia 12.04.2022 r.

3.N.N. – ŚR 4110/7/22 z dnia 13.04.2022 r. ze zm.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach widniała data wpływu do Ośrodka. Do wniosków dołączone były dokumenty potwierdzające dane osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz dane członków ich rodzin. Ponadto dokumentacja zawierała zaświadczenia o nadaniu nr Pesel dla obywatela Ukrainy i datę przekroczenia granicy.

OPS Gminy Dzierżoniów samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMON), pozwalającego sprawdzić czy dana osoba posiada orzeczenie o niepełnosprawności,
- CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika.
- przesyłanego drogą elektroniczną za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny systemu informacji oświatowej.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone było terminowo. Termin wypłaty świadczeń był zgodny z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W skontrolowanych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Postępowanie dotyczące przekazywania wojewodzie wniosków o świadczenia rodzinne, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Z dniem 1 stycznia 2018 r. Wojewoda Dolnośląski przejął zadanie realizowane dotychczas przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w obszarze świadczeń rodzinnych. Wraz z przejęciem kompetencji Marszałka w ww. zakresie, Wojewoda Dolnośląski, pełni funkcję instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Przekazywanie wniosków z dokumentami wojewodzie, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego realizowane jest na podstawie art. 23a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Organ właściwy podejmując działania w trybie powyższego artykułu, powinien ustalić i przekazać wojewodzie prawidłowo wypełniony wniosek wraz z niezbędnymi informacjami dotyczącymi rodziny wnioskodawcy, zebranych na podstawie złożonych przez stronę dokumentów i oświadczeń.

Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Dzierżoniów, w okresie zasiłkowym 2021/2022 i 2022/2023 do dnia kontroli przekazał Wojewodzie Dolnośląskiemu 15 wniosków wraz z dokumentacją, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Kontroli poddano dokumentację przekazanych 2 spraw:

1. J.P.

2. D.P.

W skontrolowanych sprawach stwierdzono, że na złożonych wnioskach widniała data wpływu wniosku do Ośrodka. We wnioskach wskazywano kraj przebywania/aktywności członka rodziny podlegający koordynacji oraz dane umożliwiające lokalizację członka rodziny za granicą, jak adres, nr PESEL, oraz charakter pobytu członka rodziny poza granicami Polski. Nie wskazywano innego kraju niż podlegający koordynacji.

W skontrolowanych sprawach nie stwierdzono sytuacji, w której wymagane było potwierdzenie formularzem A1 delegowania pracownika do pracy za granicą. We wnioskach podawano skład rodziny.

W przypadku przebywania osoby uprawnionej lub członka rodziny poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w celu zamieszkania lub podjęcia zatrudnienia, załączano oświadczenie pod odpowiedzialnością karną ze wskazaniem dat pobytu poza granicami Polski. W przypadku członka rodziny pozostającego w Polsce dołączano odpowiednie oświadczenia.

Wszystkie złożone wnioski wraz z dokumentacją przekazane zostały do Wojewody Dolnośląskiego terminowo, tj. nie później niż w ciągu miesiąca od dnia złożenia wniosku.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 2 (D.P.) Ośrodek przesłał do wojewody wniosek wraz z nieprzetłumaczonymi dokumentami dotyczącymi osoby przebywającej poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Istotne jest, że dopóki wojewoda nie ustali, że w danej sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, na etapie przyjmowania wniosku, nie znajdują zastosowania przepisy zawarte w rozporządzeniu 883/2004, w szczególności art. 76 ust. 7, dotyczący wniosków i dokumentów sporządzonych w innym języku urzędowym UE niż polski, a tym samym zastosowanie mają przepisy krajowe tj. ustawa z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim. Oznacza to, że na etapie przyjmowania wniosku, wszelkie dokumenty powinny być przedstawione w języku polskim (tłumaczone na język polski) zgodnie z art. 5 w związku z art. 4 ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 672), chyba że dana okoliczność istotna dla sprawy, została udokumentowana w formie oświadczenia.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Strona nie miała oryginalnego dokumentu – partner wysłał jej e-mail wydruk z dochodu, a pocztą tradycyjną miał wysłać oryginał w celu tłumaczenia. Strona nie dostarczyła tłumaczenia, a pracownik w natłoku spraw nie przypilnował czy dokument dostarczono”.

(dowód: akta kontroli, str. 83)

4. Realizacja zadań wynikających z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Ustalenie i wypłata zasiłków dla opiekunów realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1297). Ustawa daje prawo korzystania ze świadczenia osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. poz. 1548 ze zm.) z dniem 1 lipca 2013 r.

Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Dzierżoniów od dnia wejścia w życie ustawy, tj. 14.05.2014 r. wypłacił 997 świadczeń z tytułu zasiłku dla opiekuna na łączną kwotę 518 955,00 zł.

W okresie tym wydał 57 decyzji administracyjnych w sprawach zasiłków dla opiekuna, w tym 1 decyzję odmowną. Od treści wydanych decyzji żaden z wnioskodawców nie złożył odwołania do organu II instancji.

W związku z tym, że na dzień kontroli żadna z rodzin nie pobierała zasiłku dla opiekuna, odstąpiono od kontroli OPS Gminy Dzierżoniów w tym zakresie.

5. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1205 ze zm.).

Z uzyskanych informacji wynika, że w okresie świadczeniowym 2021/2022 pomoc z funduszu alimentacyjnego przyznano 47 osobom z 32 rodzin natomiast w okresie świadczeniowym 2022/2023 do dnia 12.12.2022 r. pomoc z funduszu alimentacyjnego przyznano 28 osobom z 20 rodzin.

W okresie świadczeniowym 2021/2022 wypłacono 467 świadczeń na łączną kwotę 194 794,21 zł, z tego na osobę uprawnioną:

- w wieku 0 – 17 lat – 429 świadczeń,
- w wieku 18 – 24 lat – 26 świadczeń,
- 25 lat i więcej – 12 świadczeń.

W okresie świadczeniowym 2022/2023 do dnia 12.12.2022 r. wypłacono 56 świadczeń na łączną kwotę 22 638,88 zł, z tego na osobę uprawnioną:

- w wieku 0 – 17 lat – 52 świadczenia,
- w wieku 18 – 24 lat – 2 świadczenia,
- 25 lat i więcej – 2 świadczenia.

W okresie od dnia 1.10.2021 r. do dnia 12.12.2022 r. Ośrodek wydał 65 decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego w tym jedną decyzję odmowną. Żadna ze stron nie wniosła odwołania do organu II instancji.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację w sprawie 12 świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Prawo do świadczeń rozstrzygnięte zostało 6 decyzjami administracyjnymi dla 5 wnioskodawców.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji:

1.E.G. – ŚR 4210/30/22 z dnia 20.10.2022 r.,

ŚR 4210/29/22 z dnia 20.10.2022 r.

2.K.B. – ŚR 4210/28/22 z dnia 6.10.2022 r.

3.A.K. – ŚR 4210/33/22 z dnia 28.10.2022 r.

4.A.B. – ŚR 4210/17/22 z dnia 27.09.2022 r.

5.B.Ś. – SR 4210/10/22 z dnia 8.09.2022 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych w Ośrodku wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski wypełnione były w sposób prawidłowy i zawierały niezbędne dokumenty, w tym poświadczające wysokość dochodu rodziny, stwierdzające wiek osoby uprawnionej, zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające bezskuteczność egzekucji, orzeczenia sądu zasądzającego alimenty, odpisy podlegających wykonaniu orzeczeń sądu zasądzających alimenty na rzecz osób w rodzinie, odpisy protokołów zawierających treść ugody sądowej, zaświadczenia o uczęszczaniu osoby uprawnionej do szkoły.

Świadczenia przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500,00 zł. Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do świadczeń prowadzone było terminowo. Prawo do świadczeń ustalano na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej jednak niż od początku okresu

świadczeniowego do końca tego okresu. Wypłata świadczeń następowała zgodnie z art. 20 ust. 4-5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Sposób doręczenia decyzji był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a. Ponadto w decyzjach w sposób prawidłowy wykazano elementy wyszczególnione w art. 107 § 1 k.p.a. Decyzjom z mocy prawa nadany został rygor natychmiastowej wykonalności.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 3 (A.K.) i nr 4 (A.B.) Organ ustalił prawo do świadczeń bez kompletu dokumentów niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń. W aktach sprawy brakuje dokumentów potwierdzających okres, formę i/lub wysokość dochodu utraconego/uzyskanego.

W myśl art. 15 ust. 4a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przypadku utraty dochodu lub uzyskania dochodu do wniosku o świadczenie z funduszu alimentacyjnego należy dołączyć dokumenty potwierdzające ich utratę lub uzyskanie oraz ich wysokość.

Zgodnie z § 6 pkt 8-10 Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ustalając prawo do świadczeń, poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2-5, uwzględnia się również odpowiednio: dokument, w tym oświadczenie, określający datę utraty dochodu oraz wysokość i rodzaj utraconego dochodu; dokument, w tym oświadczenie, określający datę uzyskania dochodu oraz wysokość i rodzaj dochodu uzyskanego przez członka rodziny oraz liczbę miesięcy, w których dochód był uzyskiwany - w przypadku uzyskania dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy; dokument, w tym oświadczenie, określający datę uzyskania dochodu oraz wysokość i rodzaj dochodu uzyskanego przez członka rodziny za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie

dochodu - w przypadku uzyskania dochodu po roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawach utrat i uzysków bazowano na systemie „empatia” pozyskiwano dane z ZUS potwierdzające daty uzyskania zatrudnienia, bądź jego utratę. Uznano, że odpowiedź z systemu i weryfikacja informacji o składkach na ubezpieczenie zdrowotne jest wystarczającym dokumentem informującym o okresie zakończenia zatrudnienia i nie poproszono wnioskodawcy o dodatkowe oświadczenie lub dokument potwierdzający fakt utraty dochodu. W przypadkach gdy zatrudnienie było u jednego pracodawcy utracano całość dochodów”.

(dowód: akta kontroli, str. 85)

6. Realizacja działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych realizowane są na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1205).

W okresie świadczeniowym 2021/2022 Ośrodek prowadził postępowanie w stosunku do 56 dłużników alimentacyjnych z terenu gminy natomiast w okresie świadczeniowym 2022/2023 do dnia 12.12.2022 r. Ośrodek prowadził postępowanie w stosunku do 11 dłużników alimentacyjnych z terenu gminy. W 26 przypadkach skierowano do organu właściwego dłużnika wnioski o podjęcie działań, w tym przeprowadzenie wywiadu środowiskowego. W 12 sprawach przeprowadzono wywiad oraz odebrano oświadczenie majątkowe. W stosunku do 4 dłużników gminy poinformowano PUP o potrzebie aktywizacji. W okresie objętym kontrolą skierowano 1 wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego. Wystosowano 9 wniosków o ściganie za przestępstwo z art. 209 kodeksu karnego. W powyższym okresie Ośrodek wydał 5 decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Do biura informacji gospodarczej przekazano 224 informacje gospodarcze o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Dzierżoniów zgłasza zaległości dłużników alimentacyjnych do niżej wymienionych biur informacji gospodarczej:

- Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor,
- Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej (KBIG),
- Biuro Informacji Gospodarczej (ERIF),
- Krajowy Rejestr Długów (KRD),
- Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych (KIDT).

(dowód: akta kontroli, str. 65)

W toku czynności kontrolnych dokonano sprawdzenia dokumentacji w sprawie prowadzonego postępowania wobec 5 następujących dłużników alimentacyjnych:

1.M.G., 2.A.C., 3.J.B., 4.P.K., 5.S.B.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone jest w przypadku bezskutecznej egzekucji po złożeniu przez wierzyciela do organu właściwego wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, a także w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że Ośrodek informuje dłużników o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu wypłaconych świadczeń oraz o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa <za wyjątkiem spraw nr 1 (M.G.) i nr 4 (P.K.)>.

W sytuacji, gdy dłużnik mieszkał na terenie Gminy Dzierżoniów, wzywano stronę celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego. Oświadczenia majątkowe składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej, o czym składający został pouczone.

Po przeprowadzeniu wywiadu i odebraniu oświadczenia majątkowego przekazywano komornikowi sądowemu informacje istotne dla skuteczności egzekucji.

Ponadto ustalono, że Ośrodek przekazywał komornikowi sądowemu prowadzącemu postępowanie egzekucyjne decyzję przyznającą osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Dodatkowo, jako organ właściwy wierzyciela występował z wnioskami do komornika sądowego o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego, dołączając do wniosku ostateczną decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz informację o rozpoczęciu realizacji ww. decyzji i terminie wypłat świadczeń w poszczególnych miesiącach określonych w decyzji.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawach nr 1 (M.G.) oraz nr 4 (P.K.) Ośrodek nie przekazał dłużnikom alimentacyjnym informacji o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłacanych osobie uprawnionej oraz informacji o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu: wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy, wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz.U. poz. 732 i 1366) zaliczek alimentacyjnych, wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (Dz.U. z 1991 r. poz. 200, z późn. zm.) świadczeń z funduszu alimentacyjnego, co jest niezgodne z art. 27 ust. 7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Wymaganych informacji nie wysłano do dłużników z powodu nadmiernej ilości obowiązków pracowników oraz ilości zadań skierowanych w ostatnim roku do OPS-u. Dokumenty cały czas są przygotowywane lecz przez nadmiar pracy wysyłane są z opóźnieniem”.

(dowód: akta kontroli, str. 87)

2. W sprawach nr 1 (M.G.) oraz nr 4 (P.K.) Ośrodek przyznał świadczenia z funduszu alimentacyjnego osobom uprawnionym i nie wystąpił z wnioskiem do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, co jest niezgodne z art. 3 ust. 5 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Do organów właściwych dłużników alimentacyjnych nie skierowano pism z powodu nadmiernej ilości obowiązków pracowników oraz ilości zadań skierowanych w ostatnim roku do OPS-u. Dokumenty cały czas są przygotowywane lecz przez nadmiar pracy wysyłane są z opóźnieniem”.

(dowód: akta kontroli, str. 89)

7. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Wpłata jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1329).

W okresie od 1.01.2017 r. do 12.12.2022 r. do Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy Dzierżoniów wpłynęło 6 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia. Pomoc przyznano 6 osobom. Ośrodek wydał 6 decyzji administracyjnych w sprawie jednorazowego świadczenia. Od treści wydanych decyzji żadna ze stron nie wniosła odwołania do organu II instancji.

W toku kontroli sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznania jednorazowego świadczenia, w tym decyzje administracyjne o numerze:

1.M.G. – ŚR 4130/1/18 z dnia 29.10.2018 r.

2.I.Ż. – ŚR 4130/1/19 z dnia 15.01.2019 r.

3.K.W. – ŚR 4130/2/19 z dnia 25.03.2019 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia jest wniosek o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia wraz z kompletem dokumentów. Na złożonych wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski zawierały dane dotyczące osoby ubiegającej się o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia oraz dane dziecka, na które ustalane jest prawo do pomocy. Złożone były w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

Do wniosków dołączone były wymagane ustawowo zaświadczenia lekarskie, tj.:

- zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii, neonatologii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej,

- zaświadczenie lekarskie/zaświadczenie wystawione przez położną potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10. tygodnia ciąży do porodu.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż postępowania w przedmiocie ustalania prawa do jednorazowego świadczenia prowadzone były terminowo. W skontrolowanych decyzjach w sposób prawidłowy określano jej składniki. Decyzje zawierały datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, w jakim trybie służy od niej odwołanie oraz podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do jej wydania. Rozstrzygnięcie decyzji wskazywało dane dziecka, na które przyznana jest pomoc oraz kwotę przyznanego świadczenia. Świadczenia przyznano i wypłacono w kwocie 4 000,00 zł jednorazowo. Decyzje administracyjne wydawano w terminie, a sposób ich doręczenia był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a.

W sprawdzonych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak zaświadczenia od komornika o wysokości wyegzekwowanych alimentów w sprawie, w której strona nie otrzymała alimentów ustalonych w orzeczeniu sądu,
- wydanie decyzji w sprawie świadczeń rodzinnych bez kompletu dokumentów w przypadku utraty i uzyskania dochodu,
- przekazywanie do wojewody dokumentów sporządzonych w języku obcym, bez udokumentowania w formie oświadczenia okoliczności istotnej dla sprawy,
- wydanie decyzji w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego bez kompletu dokumentów w przypadku utraty i uzyskania dochodu,
- nie przekazywanie dłużnikom alimentacyjnym informacji o przyznanym świadczeniu z funduszu alimentacyjnego dla osób uprawnionych,
- brak wniosków do organów właściwych dłużnika alimentacyjnego o podjęcie działań wobec dłużników.

W wyniku kontroli sformułowano następujące zalecenia:

1. W przypadku gdy członek rodziny osoby ubiegającej się o zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego nie otrzymał alimentów albo otrzymał je w wysokości niższej od ustalonej w orzeczeniu sądu, ugodzie sądowej lub ugodzie zawartej przed mediatorem, do wniosku należy dołączyć zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie

egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

Podstawa prawna: § 5 pkt 3 lit. f Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1466).

Termin wykonania: na bieżąco.

2. Do wniosku o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych dołączać dokumenty, w tym oświadczenia, potwierdzające utratę lub uzyskanie dochodu oraz ich wysokość.

Podstawa prawna: art. 23 ust. 4d ustawy o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 615 ze zm.) oraz § 5 pkt 3 lit. g, lit. h i lit. i Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1466).

Termin wykonania: na bieżąco.

3. Wzywać osoby ubiegające się o świadczenia rodzinne o przedstawienie dokumentów zagranicznych w języku urzędowym RP, tj. w języku polskim, chyba że dana okoliczność istotna dla sprawy, została udokumentowana w formie oświadczenia z klauzulą zawierającą odpowiedzialność karną za składanie fałszywych zeznań.

Podstawa prawna: art. 24a ust. 2 ustawy z dnia 23 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 615 ze zm.), art. 5 w związku z art. 4 ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 672),

Termin wykonania: na bieżąco.

4. Do wniosku o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego dołączać dokumenty, w tym oświadczenia, potwierdzające utratę lub uzyskanie dochodu oraz ich wysokość.

Podstawa prawna: art. 15 ust. 4a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1205 ze zm.) oraz § 6 pkt 8-10 Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1467).

Termin wykonania: na bieżąco.

- Przekazywać dłużnikom alimentacyjnym informację o przyznanych świadczeniach z funduszu alimentacyjnego dla osób uprawnionych.

Podstawa prawna: art. 27 ust. 7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1205 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

- Wysyłać do organów właściwych dłużników alimentacyjnych wnioski o podjęcie działań wobec nich.

Podstawa prawna: art. 3 ust. 5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1205 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. 2020, poz. 224), kierownik Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi Wójt Gminy Dzierżoniów, trzeci włącza się do akt kontroli.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Iwona Drelichowska-Stopa
Dyrektor Wydziału
Zdrowia i Polityki Społecznej

Do wiadomości:

- Wójt Gminy Dzierżoniów
- a/a